

POSTANOWIENIE

27 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.S.

przeciwko J.M.

o ochronę dóbr osobistych,

na skutek skargi kasacyjnej J.M.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 26 stycznia 2024 r., VI ACa 213/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. oddala wniosek powoda o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego.

a.w.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w pkt 1 zobowiązał pozwaną J.M. do usunięcia z jej profilu w serwisie społecznościowym [...] pod nazwą użytkownika J. (www.[...].com/J.) tweetów z linkami i odnoszącymi się do nich zdjęciami, szczegółowo opisanych w literach od a) do c); w pkt 2 zobowiązał pozwaną do usunięcia z jej profilu w serwisie społecznościowym [...] (www.[...].com/[...]) postów z linkami i odnoszącymi się do nich zdjęciami, szczegółowo opisanych w literach a) oraz b); w pkt 3

zobowiązał pozwaną do opublikowania na swój koszt w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia oświadczenia o bliżej określonej treści w sposób bliżej oznaczony; w pkt 4 zasądził od pozwanej na rzecz powoda J.S. 15 000 zł tytułem zadośćuczynienia, płatną w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności; w pkt 5 oddalił powództwo w pozostałym zakresie, a w pkt 6 orzekł o zasadzie ponoszenia kosztów procesu.

Na skutek apelacji pozwanej Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 26 stycznia 2024 r. w pkt I zmienił częściowo zaskarżony wyrok: a) w punkcie trzecim w ten tylko sposób, że z punktu pierwszego wskazanego tam oświadczenia wyeliminował słowa: „Służbą Bezpieczeństwa” oraz poprzedzający je znak „”; b) w punkcie czwartym w ten tylko sposób, że oddalił powództwo o zapłatę kwoty 10 000 zł wraz z odsetkami; w pkt II oddalił apelację w pozostałej części; w pkt III zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Pozwana wniosła od powyższego wyroku skargę kasacyjną, zaskarżając go w części w zakresie pkt II i III (w części, w której Sąd Apelacyjny oddalił jej apelację i rozsrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego). Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tej części Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie jako sądowi II instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z oczywistym naruszeniem przepisów postępowania, tj. art. 24 § 1 zd. 2 k.c., art. 387 § 2¹ pkt 1) k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 pkt 1) k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. oraz 387 § 2¹ pkt 2) k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 pkt 1) k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c.

Powód wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego przed Sądem Najwyższym od pozwanej na jego rzecz.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej można stwierdzić wówczas, gdy naruszenie przepisów prawa, którego dopuścił się Sąd *meriti* przy wydawaniu orzeczenia, widoczne jest *prima facie*, czyli bez konieczności przeprowadzania wnikliwych analiz prawnych. Na skarżącym ciąży powinność przedstawienia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej uzasadnienia nie dowolnego kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa procesowego lub materialnego, lecz tylko takiego, które prowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skonstruowany przez skarżącego wywód prawny powinien wykazać, że rozstrzygnięcie sądu obarczone jest szczególną wadą dostrzegalną dla osoby dysponującej podstawową wiedzą prawniczą. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie jest władna przesądzić sama strona, lecz kompetencję do tego ma Sąd Najwyższy na etapie badania czy wystąpiły przesłanki tzw. przedsądu.

Oczywistość skargi kasacyjnej sprowadza się do sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z powszechnie akceptowaną, utrwaloną i niebudzącą wątpliwości wykładnią prawa. W tym kontekście uwidacznia się również funkcja jednego z etapów postępowania kasacyjnego – tzw. etapu przedsądu. Etap ten służy wyselekcjonowaniu spraw najbardziej skomplikowanych i takich, których rozpoznanie przed Sądem Najwyższym może przyczynić się do rozwoju prawa lub pomoże zweryfikować sprawy, w których wydane zostały ewidentnie wadliwe orzeczenia. Chociaż przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w przypadku oczywistej zasadności pozostawać powinna w związku z podstawami

kasacyjnymi i ich uzasadnieniem, to za niewystarczające uznaje się powtórzenie we wniosku o przyjęcie uzasadnienia przytoczonych podstaw kasacyjnych, a to – ze względu na odmienne cele pełnione przez te dwa elementy skargi kasacyjnej. I tak, chociaż argumentacja w tym zakresie może być podobna, to na etapie rozpoznawania wniosku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie dochodzi do ściśle merytorycznego wnikania w istotę sprawy.

Tymczasem skarżąca w zasadzie powtórzyła dominującą część treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej we fragmentach dotyczących podstaw kasacyjnych, powodując konieczność merytorycznego wnikania w rozstrzyganie sprawy już na etapie przedsądowym. Wstępna analiza przytoczonych argumentów usprawiedliwiła refleksję Sądu Najwyższego, że skarżąca nie uczyniła nic, aby wskazać w jaki sposób Sądy *meriti* przyczyniły się do rażącego, kwalifikowanego naruszenia wskazanych przez nią przepisów. Z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością skarżąca, przez propozycję rozważań i argumentacji jak w treści wniosku, zmierzała do nałożenia na Sąd Najwyższy niedopuszczalnego balastu orzekania nie co do prawidłowości wykładni i stosowania przepisu, lecz co do meritum – jako trzecia instancja oraz co do faktów, co w sposób elementarny naruszyłoby przepis art. 398³ § 3 k.p.c. Co ważne, lektura uzasadnienia Sądu Apelacyjnego pozwala przy tym wyprowadzić wniosek, że prawidłowo zastosował przepisy prawa procesowego, a wobec odtworzonych okoliczności sprawy, za Sądem Okręgowym, dokonał adekwatnej, w pełni uzasadnionej wykładni przepisu art. 24 § 1 k.c.

Z tych względów, w pkt I sentencji postanowienia, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł w pkt II sentencji postanowienia. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód domagał się jedynie jej oddalenia, czyli wniosek ten mógłby zostać rozpoznany dopiero na etapie właściwego postępowania kasacyjnego, który rozpocząłby się na skutek przyjęcia skargi kasacyjnej. Jednocześnie powód nie domagał się odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a zatem nie spostrzegł, że zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 398⁶ § 3 k.p.c., jak i 398⁹ § 1 k.p.c. *a contrario*.

Tym samym, Sąd Najwyższy podzielił pogląd, że nie ma podstaw do przyznania takich kosztów stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzegła podstaw do odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bądź jej odrzucenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 2012 r., II CSK 112/12, postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01).

a.w.

[SOP]